

עמת 63493-09-24 - ראלב אבו עגווה נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

עמ"ת 63493-09-24

לפני:	כבוד השופטת גילה כנפי-שטייניץ
העורר:	ראלב אבו עגווה
נגד	
המשיבה:	מדינת ישראל ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב- יפו (השופט ע' מסארווה) מיום 16.9.2024 בבשה"ת 13078-06-22 ה' בתשרי התשפ"ה (7 אוקטובר 2024)
תאריך הישיבה:	
בשם העורר:	עו"ד אורן סוקר
בשם המשיבה:	

החלטה

1. לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט ע' מסארווה) מיום 16.9.2024 בבשה"ת 13078-06-22, בגדרה הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו, אלא אם יעמוד בתנאי השחרור שנקבעו לו.

2. כנגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו ולאחרים, התנהלות מאורגנת ושיטתית להפצת חשבוניות מס כוזבות, בסכומים העולים כדי מאות מיליוני שקלים. מדובר בהליך רחב היקף המתנהל מאז יוני 2022, הכולל 17 נאשמים, ביניהם עצור בפיקוח אלקטרוני. יצוין כי העורר שוחרר עוד במסגרת חקירתו בתנאים מגבילים שכללו, בין היתר, המצאת התחייבות אישית בסך 150,000 ₪, הפקדה כספית בסך 10,000 ₪, וערבות צד שלישי בסך 150,000 ₪.

3. במסגרת ההליך העיקרי, לא התייצב העורר לישיבת ההוכחות שנקבעה ליום 20.4.2023, והוצא

נגדו צו הבאה. העורר אותר למחרת היום והובא לפני בית המשפט, שהורה על שחרורו כנגד הפקדה בסך של 10,000 ₪ להבטחת התייצבותו לדיונים. בשל קשייו של העורר להפקיד את הסכום האמור, ולאחר שהאחרון התחייב להגיע לכל הדיונים, הופחת ביום 23.4.2023 גובה ההפקדה ל-500 ₪ והעורר שוחרר. בדיון שהתקיים ביום 4.7.2024, שב העורר ולא התייצב, ולאחר שבא כוחו לא הצליח ליצור עמו קשר, הוצא נגדו צו הבאה נוסף, עם אפשרות שחרור בכפוף להפקדה של 500 ₪. ואולם, גם לדיון שהיה קבוע ליום 7.7.2024 לא התייצב העורר, וכך גם לדיון שנקבע ליום 11.7.2024. בסך הכול לא התייצב העורר לארבעה דיונים, ובשל אי התייצבותו בוטלו חלק מדיוני בית המשפט.

4. לאור האמור, הוציא בית המשפט המחוזי ביום 7.7.2024 צו הבאה נוסף נגד העורר ללא אפשרות שחרור, אותו חידש בהחלטתו מיום 11.7.2024. בית המשפט ציין בהחלטתו כי שוכנע "כי [העורר] אינו מתייצב לדיונים מטעמים שאינם ענייניים והגם שהוא יודע על קיומם". כן ציין כי מדובר "בתיק רחב היקף בו מואשמים נאשמים רבים לצד [העורר] וקיים צורך רב בקידומו, גם בשל העובדה שנאשם 1 עצור באיזוק אלקטרוני". בדיון שהתקיים ביום 21.7.2024, ובעקבות ביצועו של צו ההבאה, הובא העורר לפני בית המשפט המחוזי. בהחלטתו שניתנה באותו היום ציין בית המשפט כי העורר "שב ומפר החלטות בית-המשפט בדבר התייצבות ושאל צו הבאה שהוצא לו... שלאחריו ניתנה לו הזדמנות לשפר את התנהלותו - לא הועיל באשר [העורר] שב לסורו". בנסיבות אלה, מצא בית המשפט המחוזי כי יש להתנות את שחרורו של העורר "בתנאים משמעותיים אשר יבטיחו התייצבותו לדיון" וקבע, שהעורר ישוחרר בכפוף להפקדת ערבויות של שני צדדים שלישיים בסך 150,000 ₪ כל אחת, והפקדה במזומן בסך 15,000 ₪.

5. יוער כי ביני לביני, ביום 16.7.2024 הגישה המשיבה בקשה לחילוט מלוא סכום הערבויות של העורר, לצד בקשה להטלת ערבויות ומגבלות נוספות שיבטיחו את התייצבותו של העורר להמשך הדיונים המתנהלים בעניינו. במסגרת בקשתה, ציינה המשיבה כי בעודו משוחרר בערובה, הוגשו נגד העורר שני כתבי אישום נוספים בגין עבירות רכוש.

6. ביום 16.9.2024, לאחר מספר דיונים שהתקיימו לבחינת ערבויותיו של העורר ובבקשת המשיבה לחילוט הערבויות, דחה בית המשפט המחוזי את הצעת בא כוח העורר להסתפק בעירבון כספי לצד ערבות צד שלישי אחת בסך 30,000 ₪, בהיות האחרונה "רחוקה מאד מלעמוד בתכלית הבסיסית של הבטחת התייצבות". לאור זאת, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים, אלא אם יעמוד בתנאי השחרור שנקבעו לו.

על החלטה אחרונה זו הוגש הערר שלפניי.

7. העורר חוזר, בעיקרם של דברים, על הטענות שהעלה בפני בית המשפט המחוזי, וגורס שהחלטה על מעצרו עד לתום בירור משפטו אלא אם יעמוד בתנאי הערובה שנקבעו לו - לוקה בחוסר סבירות ובחוסר מידתיות. כך בפרט, בהתייחס לדרישה להמצאת ערבויות צד שלישי, ובשים לב למצבו הכלכלי של העורר ולהיותו דר רחוב, באופן שאין ביכולתו לעמוד בתנאי הערובה שנקבעו לשחרורו.

8. המשיבה מצביעה מנגד על הטעמים לערבויות הגבוהות שהוטלו על העורר, ובהם אי-התייצבותו החוזרת לדיונים; כתבי אישום נוספים שהוגשו נגדו בעת שהיה משוחרר בתנאים מגבילים; והעובדה שהוא מואשם בעבירות כלכליות חמורות בעניין נהוגות ערבויות גבוהות. עוד נטען על-ידי המשיבה, כי לאחר שייעשה מאמץ מצד העורר להציג ערבים, פתוחה לפניו הדרך לפנות לבית המשפט המחוזי בבקשה לעיון חוזר לפי סעיף 52(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים).

9. לאחר עיון בערר ושמיעת טענות הצדדים בדיון שנערך לפני, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

העורר לא התייצב לארבעה דיוני הוכחות בהליך רחב היקף הכולל נאשמים רבים, אחד מהם עצור בפיקוח אלקטרוני, באופן שהביא לביטול דיונים ולבזבוז זמן שיפוטי יקר ערך. גם לאחר שהוצאו נגד העורר צווי הבאה, התקשו רשויות האכיפה לאתרו; וגם לאחר שמומשו הצווים והעורר שוחרר בערובה, הוסיף העורר שלא להתייצב לדיונים שהתקיימו בעניינו, מבלי שהיה בערובות הקיימות כדי למנוע את הפרת תנאי שחרורו. יתרה מזאת, בעת שהיה משוחרר בתנאים מגבילים, הוגשו נגדו שני כתבי אישום נוספים. במצב דברים זה, ולאחר שלא התייצב לדיונים פעם אחר פעם, לא הותר העורר לבית המשפט המחוזי כל ברירה, אלא להטיל ערבויות משמעותיות על מנת להבטיח את התייצבותו ואת ניהולו התקין של ההליך. לא מצאתי עילה להתערב בהחלטתו זו.

10. לצד זאת, וכפי שציננה המשיבה, עומד לפני העורר נתיב חלופי לבחינה מחודשת של תנאי הערובה שנקבעו לשחרורו, בדרך של פניה לבית המשפט המחוזי בבקשה לעיון חוזר לפי סעיף 52(ב) לחוק המעצרים, הקובע כי "אדם המוחזק במעצר בשל אי יכולתו להמציא ערובה, רשאי לפנות בכל עת בבקשה לעיון חוזר". במסגרת נתיב זה, רשאי העורר לפנות לבית המשפט "כדי להניעו לחזור, לשקול ולהעריך מחדש את נסיבות הענין במגמה למצוא פתרון ראוי לשאלת הערובה" (בש"פ 3153/00 שלומוב נ' מדינת ישראל, פסקה 4(ד) (9.5.2000)). כן ראו: בש"פ 2309/18 ליבוביץ נ' מדינת ישראל, פסקאות 8-11 (28.3.2018); בש"פ 2727/18 חיימוב נ' מדינת ישראל, פסקאות 9-10 (11.4.2018)). לנוכח היקף ההליך והצפי להימשכותו, ובהנחה שיש בתקופת מעצרו של העורר משום "אפקט מצנן" ומרתיע מפני הפרות נוספות של תנאי שחרורו, חזקה על בית המשפט שישקול אם יש מקום להקל בתנאי הערובה שהוטלו עליו.

11. הערר נדחה, אפוא.

ניתנה היום, ו' תשרי תשפ"ה (08 אוקטובר 2024).

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת